

บันทึก

เรื่อง การหักหนี้สินของสมาชิกจากเงินกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
ตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐

การไฟฟ้านครหลวงได้มีหนังสือ ที่ ฝกน. ๙๓๒/๒๕๓๙ ลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๓๙ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า การไฟฟ้านครหลวง พนักงาน และสมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจการไฟฟ้านครหลวง ได้ตกลงกันจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพขึ้นตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ และสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง นายทะเบียนกองทุนสำรองเลี้ยงชีพได้รับจดทะเบียนเป็นกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ โดยใช้ชื่อว่า “กองทุนสำรองเลี้ยงชีพพนักงานการไฟฟ้านครหลวง ซึ่งจดทะเบียนแล้ว” ทะเบียนเลขที่ ๙๕/๒๕๓๘ ทั้งนี้ โดยมีผลตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๘ สมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจการไฟฟ้านครหลวง ได้ร้องทุกข์ต่อการไฟฟ้านครหลวงว่า เพื่อแก้ไขปัญหาการหักหนี้สินของสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่มีต่อการไฟฟ้านครหลวง และสหกรณ์ออมทรัพย์สมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจการไฟฟ้านครหลวง จำกัด น่าจะกำหนดให้สมาชิกสามารถโอนสิทธิเรียกร้องให้กับการไฟฟ้านครหลวงหรือสหกรณ์ออมทรัพย์สมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจการไฟฟ้านครหลวง จำกัด ได้ ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ มาตรา ๒๓ ที่กำหนดว่า เมื่อลูกจ้างสิ้นสมาชิกภาพเพราะเหตุอื่นซึ่งมิใช่กองทุนเลิกผู้จัดการกองทุนต้องจ่ายเงินจากกองทุนให้แก่ลูกจ้างตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับ โดยมีความเห็นว่าไม่ขัดต่อมาตรา ๒๔ ที่กำหนดว่า ภายใต้บังคับมาตรา ๒๓ ไว้แต่อย่างใด ดังนั้น จึงน่าจะกำหนด “ให้มีการหักหนี้สินที่สมาชิกมีต่อการไฟฟ้านครหลวงหรือสหกรณ์ออมทรัพย์สมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจการไฟฟ้านครหลวง จำกัด ก่อนจ่ายเงินจากกองทุนให้แก่สมาชิก ผู้รับประโยชน์ หรือผู้มีสิทธิตามแต่กรณี ทั้งนี้ โดยได้รับความยินยอมจากสมาชิกแล้ว” ไว้ในข้อบังคับกองทุนได้

การไฟฟ้านครหลวง ได้ชี้แจงทำความเข้าใจกับสมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจการไฟฟ้านครหลวงว่า การไฟฟ้านครหลวงได้เคยมีหนังสือหารือในเรื่องนี้ไปยังกระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ แล้ว ไม่สามารถทำได้ เพราะจะขัดกับมาตรา ๒๔ และเจตนารมณ์ของการจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

เนื่องจากการไฟฟ้านครหลวงและสมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจการไฟฟ้านครหลวง ยังมีข้อขัดแย้งความเห็นไม่ตรงกันในการตีความตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ ในกรณีดังกล่าวอยู่ การไฟฟ้านครหลวงจึงหารือว่าจะระบุเรื่องดังกล่าวข้างต้นไว้ในข้อบังคับกองทุนสำรองเลี้ยงชีพพนักงานการไฟฟ้านครหลวงฯ ได้หรือไม่เพียงใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวโดยได้ฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงของผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลางและ

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง) และผู้แทนการไฟฟ้านครหลวง แล้ว เห็นว่า ตามที่มาตรา ๒๔^๑ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา ๒๓ สิทธิเรียกร้องเงินจากกองทุนไม่อาจโอนกันได้ และไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี” นั้น ก็โดยมีเจตนารมณ์ที่จะให้ลูกจ้างได้รับการสงเคราะห์เงินจากกองทุนอันเป็นการให้สวัสดิการแก่ลูกจ้างเมื่อออกจากงานหรือถึงแก่ความตาย จึงห้ามมิให้มีการโอนสิทธิเรียกร้องเงินจากกองทุนและเงินจากกองทุนไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี แต่ทั้งนี้โดยมีข้อยกเว้นตามถ้อยคำตอนต้นของมาตรานี้ที่บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา ๒๓” “ซึ่งสิทธิเรียกร้องเงินจากกองทุนอาจโอนไปยังบุคคลอื่นและอยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีได้ตามมาตรา ๒๓ จะมีอยู่สองกรณี คือ กรณีที่หนึ่ง เมื่อผู้จัดการกองทุนมีหน้าที่ต้องจ่ายเงินจากกองทุนให้แก่ลูกจ้างตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับของกองทุน แต่ผู้จัดการกองทุนไม่จ่ายเงิสดังกล่าวหรือไม่ปฏิบัติตามวิธีการจ่ายเงินดังกล่าว เมื่อลูกจ้างนั้นเองหรือบุคคลผู้จะพึงได้รับเงินจากกองทุนเป็นผู้ฟ้องเรียกร้องเงินจากกองทุนและเป็นฝ่ายชนะคดีก็จะมี การบังคับคดีจากเงินของกองทุนตามปกติได้ หรือกรณีที่ สอง เมื่อลูกจ้างสิ้นสมาชิกภาพลงเพราะถึงแก่ความตาย สิทธิเรียกร้องเงินจากกองทุนย่อมตกแก่บุคคลอื่นทางพินัยกรรม หรือบุคคลซึ่งลูกจ้างระบุไว้ในหนังสือที่มอบไว้แก่ผู้จัดการกองทุน หรือหากไม่มีบุคคลดังกล่าวเงินจากกองทุนย่อมตกแก่บุคคลต่าง ๆ ตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๒๓ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ซึ่งเป็นการโอนสิทธิเรียกร้องเงินจากกองทุนไปยังบุคคลอื่นตามบทบัญญัติของกฎหมาย ฉะนั้น หากมิใช่กรณีตามข้อยกเว้นสองกรณีข้างต้นแล้ว สิทธิเรียกร้องเงินจากกองทุนย่อมไม่อาจโอนไปยังบุคคลอื่นหรืออยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี กองทุนจึงไม่อาจกำหนดข้อบังคับของกองทุนให้หักหนี้สินของลูกจ้างที่มีต่อเจ้าหนี้อื่นจากเงินของกองทุนเสียก่อนได้ เพราะการยินยอมให้บุคคลอื่นใดหักหนี้สินของลูกจ้างจากเงินของกองทุนย่อมมีผล

^๑ มาตรา ๒๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๓ สิทธิเรียกร้องเงินจากกองทุนไม่อาจโอนกันได้และไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

^๒ มาตรา ๒๓ เมื่อลูกจ้างสิ้นสมาชิกภาพเพราะเหตุอื่นซึ่งมิใช่กองทุนเลิก ผู้จัดการกองทุนต้องจ่ายเงินจากกองทุนให้แก่ลูกจ้างตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับของกองทุน โดยให้จ่ายรวมทั้งหมดครั้งเดียว ภายในเวลาไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันสิ้นสมาชิกภาพ

ในกรณีสิ้นสมาชิกภาพเพราะถึงแก่ความตาย ถ้าลูกจ้างมิได้กำหนดบุคคลผู้จะพึงได้รับเงินจากกองทุนไว้โดยพินัยกรรมหรือทำเป็นหนังสือมอบไว้แก่ผู้จัดการกองทุนหรือได้กำหนดไว้แต่บุคคลผู้นั้นตายก่อนให้จ่ายเงินจากกองทุนตามวรรคหนึ่งให้แก่บุคคลตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

(๑) บุตรที่ได้รับสองส่วน แต่ถ้าผู้ตายมีบุตรตั้งแต่สามคนขึ้นไปให้ได้รับสามส่วน

(๒) สามีหรือภริยาให้ได้รับหนึ่งส่วน

(๓) บิดามารดา หรือบิดา หรือมารดาที่มีชีวิตอยู่ให้ได้รับหนึ่งส่วน

ถ้าผู้ตายไม่มีบุคคลดังกล่าวใน (๑) (๒) หรือ (๓) หรือมีแต่ได้ตายไปก่อน ให้แบ่งเงินที่บุคคลนั้นมีสิทธิจะได้รับให้แก่บุคคลที่ยังมีชีวิตอยู่ตามส่วนที่กำหนดในวรรคสอง

ถ้าผู้ตายไม่มีบุคคลผู้มีสิทธิได้รับเงินจากกองทุนตามวรรคสองหรือไม่มีทายาทตามกฎหมายแล้วให้เงิสดังกล่าวตกเป็นของกองทุนเพื่อจัดการตามที่กำหนดในข้อบังคับของกองทุน

เป็นการโอนสิทธิเรียกร้องที่ลูกจ้างมีต่อกองทุนไปให้บุคคลอื่นอันเป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๒๔
ดังกล่าว

(นายอัษฎราทร จุฬารัตน)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ตุลาคม ๒๕๓๙